

КОНЦЕПЦІЯ

Асоціації міст України щодо змін до Конституції України в частині місцевого самоврядування та територіальної організації державної влади

Ми, уповноважені представники сільських, селищних, міських рад, рад об'єднаних територіальних громад – Правління Асоціації міст України, вітаємо рішення Президента України щодо відкликання проекту Закону «Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)» №2598 від 13.12.2019 для доопрацювання з усіма зацікавленими сторонами. З метою завершення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації центральної влади, забезпечення балансу загальнодержавних та місцевих інтересів, створення комфортного життєвого середовища жителів міст, селищ, сіл, забезпечення цілісності країни, висловлюємо наступну позицію.

Конституційні зміни повинні ґрунтуватися на таких засадах:

- Конституція – це суспільний договір щодо правил співжиття на дуже тривалу перспективу і його вироблення можливе лише із залученням всіх зацікавлених сторін;
- єдиним джерелом влади в Україні є народ, який здійснює владу як безпосередньо так і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування;
- Україна ратифікувала Європейську хартію місцевого самоврядування без застережень;
- забезпечення державного суверенітету, територіальної цілісності, національної безпеки здійснюють Служба безпеки, Міністерство внутрішніх справ, Національна гвардія, Збройні Сили, Рада національної безпеки, а особи, винні в посяганні на такі цінності, притягаються до кримінальної відповідальності;
- державне втручання у власну компетенцію органів місцевого самоврядування є недопустимим;
- місцеве самоврядування є основою громадянського суспільства та демократії, воно є запорукою цілісності країни, залучення активних громадян до суспільно корисної діяльності;
- виключно суд зупиняє, визнає незаконними дії та рішення органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

Пропонуємо наступні концептуальні положення у зміни до Конституції України:

1. Запровадити дворівневе місцеве самоврядування: 1) первинний рівень - муніципалітет (один або декілька населених пунктів з навколишніми територіями); 2) вторинний рівень - область (спільні питання жителів муніципалітетів області).

2. Муніципалітети об'єднуються, роз'єднуються, змінюються, перейменовуються за умови підтримки цих питань відповідними муніципальними радами відповідно до закону. Парламент може визнавати муніципалітети з великою чисельністю населення окремими муніципалітетами-областями (наприклад: муніципалітети з населенням понад 700 тисяч жителів, міста Київ та Севастополь).

3. Необхідно зберегти на рівні муніципалітету модель сильного мера, виборної посадової особи, яка очолює виконавчий орган муніципальної ради та головує на засіданнях відповідної ради.

4. Жителі кожного муніципалітету повинні обирати своїх депутатів до обласної ради, а муніципальні ради можуть їх відкликати. Найважливіші рішення обласної ради потребують проведення консультацій з муніципальними радами. Рішення обласних рад виконують їх виконавчі органи.

5. Державну виконавчу владу в АР Крим, областях та повітах здійснюють виключно територіальні представництва органів державної влади. Порядок та способи координації вказаних територіальних представництв визначаються законом.

6. Компетенція органів місцевого самоврядування й надалі поділяється на власну та делеговану державою. Зупинення та скасування актів органів місцевого самоврядування здійснюється виключно у судовому порядку. Державний нагляд за делегованою державою компетенцією здійснюється територіальними представництвами органів державної влади в порядку та випадках, що визначаються законом.

Наголошуємо, що при опрацюванні остаточного тексту проекту змін до Конституції України в частині місцевого самоврядування та територіальної організації державної влади є вкрай важливим залучення представників Асоціації міст України.

*Прийнято Правлінням
Асоціації міст України
18 лютого 2020 року, м. Київ*